

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ
ЗАКЛАД «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»
ХЕРСОНСЬКИЙ ІНСТИТУТ

КУРСОВА РОБОТА
з дисципліни «Інформаційне право»

на тему: «Інформаційна культура в Україні»

Здобувача 4 курсу групи ІН19-9-22-БПр (4,0д)
Стратійчука Миколи Миколайовича

Спеціальність: Право

Керівник: Катеринчук Павло Миколайович,
кандидат політичних наук, доцент

Національна шкала: _____

Кількість балів: _____

Оцінка: ECTS _____

Члени комісії _____

(підпис) (прізвище та ініціали)

(підпис) (прізвище та ініціали)

(підпис) (прізвище та ініціали)

Херсон, 2026 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ.....	5
1.1. Поняття, сутність та структура інформаційної культури	5
1.2. Основні функції та складові інформаційної культури суспільства.....	8
1.3. Інформаційна культура як елемент розвитку інформаційного суспільства	12
Висновки до розділу 1.....	15
РОЗДІЛ 2 ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ В УКРАЇНІ	16
2.1. Етапи становлення інформаційної культури в Україні.....	16
2.2. Нормативно-правові засади розвитку інформаційної культури в Україні.....	19
2.3. Роль освіти, засобів масової інформації та цифрових технологій у формуванні інформаційної культури населення.....	24
Висновки до розділу 2.....	27
РОЗДІЛ 3 ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ В УКРАЇНІ.....	28
3.1. Вплив глобалізації та цифровізації на інформаційну культуру українського суспільства.....	28
3.2. Інформаційні загрози та проблеми розвитку інформаційної культури в сучасних умовах	31
3.3. Напрями вдосконалення та перспективи розвитку інформаційної культури в Україні.....	34
Висновки до розділу 3.....	38
ВИСНОВКИ	39
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	41

ВСТУП

Актуальність теми дослідження зумовлена стрімким розвитком інформаційного суспільства, цифрових технологій та зростанням ролі інформації у всіх сферах суспільного життя. У сучасних умовах інформація перетворилася на один із найважливіших ресурсів розвитку держави, суспільства та особистості, а рівень інформаційної культури населення став важливим показником соціального, освітнього та технологічного розвитку країни. Інформаційна культура охоплює не лише навички пошуку, обробки та використання інформації, але й формування критичного мислення, здатності аналізувати інформаційні потоки, оцінювати достовірність джерел та ефективно взаємодіяти у цифровому середовищі.

Особливої актуальності тема набуває в умовах глобалізації та активної цифровізації суспільних процесів. Швидке поширення цифрових платформ, соціальних мереж, електронних сервісів та сучасних засобів комунікації суттєво змінює підходи до сприйняття, передачі та використання інформації. Водночас розвиток цифрового середовища супроводжується зростанням кількості інформаційних загроз, серед яких дезінформація, маніпулятивний контент, кіберзагрози та інформаційно-психологічний вплив.

Додатково слід зазначити, що інформаційна культура є важливою складовою процесу інтеграції України у світовий інформаційний простір та розвитку демократичного суспільства. Формування належного рівня інформаційної культури сприяє підвищенню ефективності освітньої діяльності, розвитку електронного урядування, удосконаленню системи комунікації між державою та громадянами, а також створенню умов для активної участі населення у суспільному житті.

Мета дослідження полягає у комплексному аналізі сутності інформаційної культури, особливостей її формування та розвитку в Україні, а

також визначенні проблем і перспектив удосконалення інформаційної культури в умовах цифровізації суспільства.

Для досягнення мети були сформовані такі **завдання**:

- дослідити поняття, сутність та структуру інформаційної культури
- проаналізувати основні функції та складові інформаційної культури суспільства
- визначити роль інформаційної культури у розвитку інформаційного суспільства
- дослідити етапи становлення інформаційної культури в Україні
- проаналізувати нормативно-правові засади розвитку інформаційної культури в Україні
- визначити роль освіти, засобів масової інформації та цифрових технологій у формуванні інформаційної культури населення
- проаналізувати вплив глобалізації та цифровізації на інформаційну культуру українського суспільства
- виявити інформаційні загрози та проблеми розвитку інформаційної культури в сучасних умовах
- визначити напрями вдосконалення та перспективи розвитку інформаційної культури в Україні

Об’єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають у процесі формування, розвитку та функціонування інформаційної культури в умовах сучасного інформаційного суспільства.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти інформаційної культури в Україні, механізми її формування, розвитку та впливу на суспільні процеси.

Методи дослідження включають аналіз наукової літератури та нормативно-правових актів, системний підхід до дослідження інформаційних процесів, порівняльний аналіз розвитку інформаційної культури, методи узагальнення та класифікації.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ

1.1. Поняття, сутність та структура інформаційної культури

Інформаційна культура посідає значне місце у функціонуванні сучасного суспільства, оскільки рівень роботи з інформацією впливає на професійну діяльність, соціальні комунікації, освітні процеси, державне управління та розвиток цифрового середовища. Активне поширення інформаційних технологій спричинило зміну підходів до створення, обробки, передачі та використання інформаційних ресурсів. Інформаційні процеси охоплюють майже всі сфери суспільного життя, формуючи нові механізми взаємодії між людьми, установами та державою. Поширення цифрових платформ, електронних комунікацій і мережевих сервісів сприяло збільшенню обсягів інформації, яка постійно циркулює у глобальному просторі.

Поняття інформаційної культури формується на перетині соціології, філософії, інформатики, культурології, психології та педагогіки. Наукові підходи до визначення інформаційної культури ґрунтуються на аналізі інформаційної діяльності людини, рівня володіння інформаційними технологіями, культури комунікації та здатності працювати з інформаційними ресурсами [1, с.101-102]. У межах культурологічного підходу інформаційна культура розглядається як складова загальної культури особистості, що характеризує рівень розвитку інформаційних потреб, способів пошуку інформації та моделей поведінки у цифровому просторі. Соціологічний підхід пов'язує інформаційну культуру з процесами суспільної комунікації, обміну знаннями та функціонування інформаційного суспільства. Педагогічні дослідження визначають інформаційну культуру як систему знань, умінь і навичок, пов'язаних із використанням інформаційних ресурсів у навчальній та професійній діяльності.

Сутність інформаційної культури полягає у здатності особи ефективно взаємодіяти з інформацією в різних формах її існування. Йдеться про вміння здійснювати пошук інформації, аналізувати зміст інформаційних повідомлень, перевіряти достовірність джерел, систематизувати отримані дані та використовувати інформацію відповідно до поставлених завдань. Рівень інформаційної культури людини визначається ступенем сформованості інформаційного мислення, навичок роботи з цифровими технологіями та здатністю адаптуватися до змін інформаційного середовища.

Формування інформаційної культури пов'язується з розвитком інформаційного суспільства, у межах якого інформація перетворюється на один із провідних ресурсів суспільного розвитку. Значна кількість соціальних процесів залежить від швидкості отримання інформації, ефективності її обробки та рівня цифрової компетентності населення. Поширення електронного урядування, дистанційного навчання, цифрової економіки та електронних комунікацій сприяє підвищенню ролі інформаційної культури у повсякденному житті людини.

Структура інформаційної культури охоплює низку взаємопов'язаних елементів, які формують систему інформаційної діяльності особистості. Одним із структурних компонентів виступає інформаційна грамотність, що характеризується вмінням знаходити, аналізувати, оцінювати та використовувати інформацію з різних джерел [2, с.142-143]. Інформаційна грамотність передбачає орієнтування у великих обсягах інформаційних ресурсів, визначення достовірності даних та виявлення маніпулятивного змісту інформаційних повідомлень.

Іншим структурним елементом інформаційної культури виступає комп'ютерна грамотність, яка охоплює знання та навички використання технічних засобів і програмного забезпечення. Рівень комп'ютерної грамотності визначає здатність людини працювати з електронними документами, використовувати цифрові сервіси, здійснювати комунікацію у мережевому середовищі та застосовувати інформаційні технології у

професійній діяльності. Розвиток цифрових платформ і автоматизованих систем спричинив зростання вимог до цифрової компетентності населення.

До структури інформаційної культури входить комунікаційна культура, пов'язана з особливостями взаємодії у цифровому просторі. Комунікаційна культура охоплює правила електронного спілкування, норми поведінки у соціальних мережах, етичні аспекти передачі інформації та принципи ведення інформаційного діалогу. Поширення соціальних мереж і цифрових платформ сприяло зміні форм суспільної комунікації, оскільки значна частина соціальних контактів здійснюється у віртуальному середовищі. Інформаційна культура передбачає формування відповідального ставлення до поширення інформації, дотримання норм мовленнєвої етики та уникнення інформаційної агресії у комунікаційному просторі [3, с.158-159].

Складовою інформаційної культури виступає медіакультура, що пов'язується зі сприйняттям і аналізом інформації, поширюваної через засоби масової комунікації. Медіакультура охоплює здатність критично оцінювати медіаконтент, розпізнавати пропаганду, маніпулятивні технології та інформаційні впливи. Активний розвиток цифрових медіа спричинив суттєве збільшення інформаційного навантаження на суспільство, у зв'язку з чим рівень медіакультури набуває значення для забезпечення інформаційної безпеки особистості.

Окреме місце у структурі інформаційної культури займає інформаційно-правова культура. Подібний компонент охоплює знання законодавства у сфері інформаційних відносин, захисту персональних даних, авторського права та інформаційної безпеки. Використання цифрових ресурсів супроводжується необхідністю дотримання правових норм, що регулюють обіг інформації та захист інформаційних систем. Поширення кіберзлочинності, незаконного використання персональних даних і порушень авторських прав спричиняє потребу у підвищенні рівня правової обізнаності населення.

Отже, проблематика інформаційної культури пов'язується з необхідністю формування відповідального ставлення до використання

інформації та цифрових технологій. Інформаційне середовище містить значну кількість ризиків, серед яких поширення дезінформації, маніпулятивних повідомлень, кіберзагроз і порушень конфіденційності даних. Підвищення рівня інформаційної культури населення сприяє розвитку навичок безпечної поведінки у цифровому просторі, критичного сприйняття інформації та дотримання норм інформаційної етики.

1.2. Основні функції та складові інформаційної культури суспільства

Інформаційна культура суспільства відображає рівень організації інформаційних процесів, способи взаємодії з інформацією та характер використання інформаційних ресурсів у різних сферах життя. Формування інформаційного суспільства супроводжується зростанням обсягів даних, розвитком цифрових технологій, розширенням каналів комунікації та зміною моделей соціальної взаємодії. Інформаційні процеси охоплюють освіту, державне управління, економічну діяльність, наукові дослідження, медіасферу та повсякденну комунікацію [4, с.62-63]. Розвиток технологічної інфраструктури сприяє швидкому поширенню інформації, що впливає на структуру соціальних відносин і характер прийняття рішень у різних соціальних системах. За таких умов інформаційна культура виступає як система норм, знань і практик, пов'язаних з обробкою, збереженням і використанням інформації.

Функціональна характеристика інформаційної культури суспільства охоплює низку напрямів, що забезпечують ефективне функціонування інформаційного середовища. Пізнавальна функція пов'язана з процесами отримання, систематизації та засвоєння інформації. Людина взаємодіє з інформаційними ресурсами через навчальні матеріали, наукові джерела, цифрові платформи, медіаресурси та комунікаційні системи. Зростання

обсягів інформації потребує розвитку здатності до аналізу даних, виявлення закономірностей і формування структурованого знання. Поширення цифрових технологій змінює способи отримання інформації, що відображається на характері пізнавальної діяльності у суспільстві.

Комунікативна функція інформаційної культури пов'язана з організацією інформаційного обміну між індивідами, соціальними групами, інституціями та державними структурами. Розвиток інформаційно-комунікаційних технологій створив умови для формування глобальних мережевих систем взаємодії. Електронна пошта, соціальні мережі, платформи обміну повідомленнями, відеоконференції та інші цифрові інструменти забезпечують швидку передачу інформації на різні відстані. Зміни у способах комунікації впливають на соціальну взаємодію, структуру соціальних зв'язків і характер інформаційного середовища [5, с.161-162].

Регулятивна функція інформаційної культури пов'язана з упорядкуванням інформаційних процесів відповідно до норм права, етики та соціальних стандартів. Інформаційна діяльність регулюється законодавством у сфері інформаційної безпеки, захисту персональних даних, авторського права та доступу до інформації. Дотримання нормативних вимог забезпечує стабільність інформаційного середовища та захист учасників інформаційних відносин. Етичні норми визначають правила поведінки у цифровому просторі, принципи взаємодії між користувачами та вимоги до поширення інформації.

Адаптаційна функція інформаційної культури проявляється у здатності суспільства пристосовуватися до змін інформаційного середовища. Швидкий розвиток технологій призводить до появи нових форм комунікації, способів обробки даних і методів управління інформацією. Соціальні інститути змінюють підходи до організації діяльності, впроваджуючи цифрові системи управління, автоматизовані сервіси та електронні платформи. Розвиток цифрової інфраструктури впливає на структуру професійної діяльності, освітні процеси та соціальні практики [6, с.73-74].

Інтегративна функція інформаційної культури пов'язана з об'єднанням різних соціальних груп через спільний інформаційний простір. Цифрові технології сприяють формуванню глобальних комунікаційних мереж, що забезпечують обмін інформацією між країнами, культурами та соціальними системами. Поширення міжнародних інформаційних платформ сприяє обміну знаннями, досвідом і культурними цінностями. Соціальна інтеграція через інформаційні канали впливає на розвиток міжнародного співробітництва та взаємодію між державами.

Репродуктивна функція інформаційної культури пов'язана з передачею знань, досвіду та інформаційних практик між поколіннями. Освітні установи, наукові організації, засоби масової інформації та цифрові ресурси виконують роль каналів трансляції знань. Формування інформаційного середовища передбачає накопичення, збереження та поширення даних, що забезпечує безперервність розвитку суспільства. Електронні бібліотеки, архіви, освітні платформи та бази даних сприяють збереженню інформаційних ресурсів і забезпеченню доступу до них.

Структура інформаційної культури суспільства формується з урахуванням взаємопов'язаних компонентів, що визначають рівень інформаційного розвитку. Інформаційна грамотність виступає складовою, що охоплює здатність знаходити, аналізувати, оцінювати та використовувати інформацію з різних джерел. Розвиток інформаційної грамотності пов'язаний з формуванням навичок критичного мислення, оцінювання достовірності даних і розпізнавання інформаційних впливів [7, с.197-198]. Зростання обсягів цифрового контенту потребує вдосконалення навичок орієнтації в інформаційному середовищі.

Технологічна складова інформаційної культури охоплює володіння цифровими інструментами, програмними засобами та інформаційними системами. Використання комп'ютерної техніки, мобільних пристроїв, хмарних сервісів і мережевих платформ стало невід'ємною частиною професійної та повсякденної діяльності. Розвиток технологічних навичок

впливає на ефективність роботи з інформаційними ресурсами та швидкість обробки даних. Поширення автоматизованих систем змінює характер взаємодії з інформацією.

Комунікаційна складова інформаційної культури пов'язана з особливостями інформаційного обміну у цифровому середовищі. Соціальні мережі, месенджери, форуми та інші платформи забезпечують багаторівневу взаємодію між користувачами. Формування комунікаційних навичок передбачає дотримання норм мовленнєвої етики, правил інформаційної поведінки та принципів відповідального поширення інформації. Зміна форм комунікації впливає на структуру соціальних зв'язків і характер взаємодії у суспільстві.

Медіакомпонент інформаційної культури охоплює здатність аналізувати інформаційні повідомлення, що поширюються через засоби масової комунікації. Медіасередовище містить різноманітні інформаційні потоки, які формують суспільну думку та впливають на процеси прийняття рішень. Аналіз медіаконтенту передбачає виявлення джерел інформації, оцінювання їхньої надійності та визначення можливих інформаційних впливів. Розвиток цифрових медіа спричиняє зростання ролі медіакультури у суспільстві.

Правова складова інформаційної культури пов'язана з регулюванням інформаційних відносин. Законодавчі норми визначають правила використання інформації, захисту даних, функціонування інформаційних систем та відповідальності за порушення інформаційного законодавства. Дотримання правових норм у цифровому середовищі впливає на безпеку інформаційних процесів і захист прав учасників інформаційних відносин [8, с.79-80]. Розвиток інформаційного права супроводжується розширенням сфери регулювання цифрових технологій.

Таким чином, суспільний розвиток у цифрову епоху пов'язаний із постійним зростанням ролі інформації як ресурсу. Формування інформаційної культури впливає на якість соціальних процесів, рівень освіти, ефективність управління та розвиток економіки. Інформаційне середовище

характеризується динамічністю, високою швидкістю обміну даними та глобальним характером взаємодії. Структура інформаційної культури суспільства відображає рівень адаптації до цифрових змін і здатність ефективно використовувати інформаційні ресурси у різних сферах діяльності.

1.3. Інформаційна культура як елемент розвитку інформаційного суспільства

Розвиток інформаційного суспільства пов'язаний із трансформацією соціально-економічних відносин, у яких інформація набуває значення ресурсу, що впливає на всі сфери життєдіяльності людини. Зміни у способах виробництва, обробки та поширення даних формують нові моделі взаємодії між державою, бізнесом і громадянами. Швидке поширення цифрових технологій, глобальних мереж і автоматизованих систем спричинило формування середовища, у якому інформаційні процеси визначають характер суспільного розвитку. Інформаційна культура виступає складовою цього процесу, оскільки відображає рівень опанування суспільством знань, навичок і практик роботи з інформацією.

Формування інформаційного суспільства базується на постійному зростанні обсягів інформації та розширенні каналів її передачі. Збільшення ролі цифрових технологій змінило структуру соціальних комунікацій, що охоплюють професійну діяльність, освітні процеси, управлінські механізми та повсякденну взаємодію між людьми [9, с.91-92]. Поширення мережевих платформ створило умови для оперативного обміну даними, що вплинуло на швидкість прийняття рішень у різних сферах. Зміна характеру інформаційних потоків спричинила необхідність розвитку навичок роботи з цифровими ресурсами та формування відповідних компетентностей.

Інформаційна культура в умовах інформаційного суспільства відображає здатність людини орієнтуватися у великому масиві даних, здійснювати їхній аналіз і використовувати відповідно до потреб соціальної чи професійної діяльності. Рівень інформаційної культури визначає ефективність взаємодії з цифровими системами, характер сприйняття медіаконтенту та здатність до критичного оцінювання інформації. Зростання обсягів інформаційних ресурсів створює умови, за яких навички роботи з інформацією набувають значення у процесі адаптації до сучасного соціального середовища.

Освітні процеси відіграють суттєву роль у розвитку інформаційної культури, оскільки забезпечують формування знань і навичок, пов'язаних із використанням інформаційних технологій. Впровадження цифрових платформ у навчальний процес змінило характер доступу до освітніх ресурсів, розширило можливості дистанційного навчання та сприяло розвитку самостійної роботи з інформаційними джерелами. Освітні установи забезпечують підготовку фахівців, здатних працювати в умовах цифрового середовища, що характеризується постійним оновленням технологій і методів обробки даних.

Інформаційна культура пов'язана з розвитком комунікаційних процесів у суспільстві, що охоплюють обмін знаннями, ідеями та інформаційними повідомленнями. Цифрові комунікаційні платформи створили умови для глобальної взаємодії між користувачами, що сприяє формуванню нових соціальних зв'язків. Соціальні мережі, месенджери та інші цифрові сервіси змінили структуру спілкування, забезпечивши швидкість передачі інформації та її доступність [10, с.29-30]. Зміни у способах комунікації вплинули на характер соціальних процесів, що відбуваються в інформаційному суспільстві.

Розвиток інформаційного суспільства супроводжується зростанням ролі медіа у формуванні суспільної думки. Засоби масової комунікації виступають каналами поширення інформації, що впливає на сприйняття соціальних, економічних і політичних процесів. Поширення цифрових медіа створило умови для доступу до великої кількості інформаційних джерел, що потребує

формування навичок критичного аналізу медіаконтенту. Рівень медіакультури впливає на здатність оцінювати достовірність інформаційних повідомлень і розпізнавати інформаційні впливи.

Інформаційна культура виступає елементом регулювання інформаційних процесів у суспільстві, оскільки охоплює дотримання норм правового та етичного характеру. Законодавчі механізми визначають правила використання інформації, захисту персональних даних і функціонування інформаційних систем. Дотримання правових норм у цифровому середовищі впливає на безпеку інформаційних процесів і стабільність інформаційного простору. Етичні стандарти визначають поведінку користувачів у процесі обміну інформацією та взаємодії у цифрових комунікаціях.

Технологічний розвиток спричинив появу нових форм обробки та зберігання інформації, що вплинуло на структуру інформаційного суспільства. Використання хмарних сервісів, автоматизованих систем і цифрових платформ стало складовою професійної та повсякденної діяльності. Зміна технологічної бази вплинула на характер інформаційних процесів, що характеризуються високою швидкістю обміну даними та значними обсягами інформаційних потоків [11, с.48-49]. Розвиток цифрових технологій змінив способи організації праці та управління інформаційними ресурсами.

Соціальні процеси в умовах інформаційного суспільства характеризуються зростанням ролі цифрових комунікацій, що впливають на характер взаємодії між людьми. Інформаційні платформи забезпечують обмін даними у режимі реального часу, що змінює структуру соціальних відносин. Збільшення обсягів інформації створює потребу у формуванні навичок її обробки, аналізу та використання у різних сферах життя. Розвиток інформаційної культури впливає на рівень соціальної адаптації та ефективність взаємодії у цифровому середовищі.

Отже, інформаційна культура виступає складовою розвитку інформаційного суспільства, оскільки відображає рівень готовності до використання інформаційних ресурсів і технологій. Формування

інформаційної культури пов'язане з розвитком освіти, технологічної інфраструктури та соціальних комунікацій. Поширення цифрових технологій змінює характер інформаційних процесів, що впливає на структуру суспільства та способи взаємодії між його учасниками. Рівень інформаційної культури визначає характер адаптації до умов інформаційного середовища та ефективність використання інформаційних ресурсів у різних сферах діяльності.

Висновки до розділу 1

Теоретичні основи інформаційної культури формуються у межах міждисциплінарного наукового підходу, що охоплює філософію, соціологію, культурологію, інформатику, педагогіку та теорію комунікацій. Інформаційна культура розглядається як система знань, норм, цінностей і практичних умінь, пов'язаних із процесами створення, обробки, зберігання та поширення інформації. У структурі інформаційного суспільства інформаційна культура відображає способи взаємодії людини з інформаційними ресурсами, характер використання цифрових технологій і рівень опанування інформаційних практик.

Теоретичні засади інформаційної культури формують основу для аналізу інформаційних процесів у суспільстві, структурування знань про взаємодію людини з інформаційним середовищем і визначення закономірностей розвитку інформаційного простору. Наукові концепції у цій сфері застосовуються під час дослідження цифрової трансформації суспільства, розвитку комунікаційних технологій і змін у системах соціальної взаємодії. Методологічні підходи забезпечують опис інформаційних явищ, класифікацію інформаційних практик і визначення ролі інформаційних ресурсів у соціальних процесах.

РОЗДІЛ 2

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ В УКРАЇНІ

2.1. Етапи становлення інформаційної культури в Україні

Становлення інформаційної культури в Україні відбувалося під впливом соціально-економічних трансформацій, технологічного розвитку та змін у системі комунікацій. Формування інформаційного середовища пов'язане з еволюцією засобів передавання даних, розвитком друкованих медіа, появою електронних засобів комунікації та подальшим переходом до цифрових технологій. Інформаційні процеси поступово набували системного характеру, охоплюючи різні сфери суспільного життя, включно з освітою, наукою, державним управлінням і культурною діяльністю. Розвиток інформаційної культури відображає зміну способів роботи з інформацією, що відбувалася у зв'язку з технологічними інноваціями та розширенням доступу до інформаційних ресурсів.

Початкові етапи становлення інформаційної культури в Україні пов'язані з періодом активного розвитку друкованих засобів масової інформації, бібліотечної справи та архівної системи. Поширення газет, журналів і наукових видань сприяло формуванню інформаційного простору, у межах якого здійснювався обмін знаннями та суспільно значущою інформацією. Бібліотеки виступали центрами збереження та поширення інформаційних ресурсів, забезпечуючи доступ до наукових і культурних надбань [12, с.171-172]. Архівні установи виконували функцію накопичення документальної інформації, що формувала історичну пам'ять суспільства. Розвиток цих інституцій створив передумови для формування інформаційної культури як системи організації інформаційних процесів.

Подальший етап становлення інформаційної культури пов'язаний із розвитком електронних засобів масової інформації, зокрема радіо і телебачення. Поява електронних медіа змінила характер поширення інформації, забезпечивши швидкість передачі повідомлень і охоплення широкої аудиторії. Телевізійні та радіопрограми стали інструментом формування суспільної думки, впливу на соціальні процеси та поширення культурних цінностей. Електронні засоби комунікації сприяли зміні структури інформаційного простору, у якому значення набули оперативність і доступність інформації. Розвиток медіасфери вплинув на формування нових підходів до сприйняття інформаційних потоків.

Перехід до етапу цифровізації супроводжувався впровадженням комп'ютерних технологій, розвитком інформаційних систем і формуванням електронних баз даних. Поява персональних комп'ютерів сприяла розширенню можливостей обробки інформації та автоматизації інформаційних процесів. Розвиток програмного забезпечення забезпечив створення електронних документів, баз даних і систем управління інформацією. Установи державного та приватного секторів почали впроваджувати інформаційні технології у процеси управління, обліку та комунікації [13, с.255-256]. Формування цифрового середовища вплинуло на структуру інформаційних відносин у суспільстві.

Наступний етап становлення інформаційної культури в Україні пов'язаний із розвитком мережевих технологій і появою глобальної мережі Інтернет. Поширення інтернет-комунікацій змінило способи доступу до інформації, забезпечивши можливість оперативного отримання даних з різних джерел. Мережеві технології сприяли формуванню нового інформаційного простору, у якому відбувається взаємодія між користувачами, організаціями та державними структурами. Електронна пошта, вебсайти, соціальні платформи та інші інтернет-сервіси стали складовими інформаційного середовища. Розширення доступу до глобальної мережі вплинуло на зміну характеру інформаційних процесів.

Розвиток інформаційної культури у період цифрової трансформації супроводжується впровадженням електронного урядування, цифрових сервісів і автоматизованих систем управління. Державні органи почали використовувати електронні платформи для надання адміністративних послуг, що змінило механізми взаємодії між громадянами та інституціями. Поширення цифрових технологій у сфері освіти сприяло розвитку дистанційного навчання, електронних освітніх ресурсів і онлайн-платформ. У науковій сфері використання інформаційних технологій забезпечило доступ до міжнародних баз даних і електронних бібліотек. Цифровізація сприяла інтеграції України у світовий інформаційний простір.

Сучасний етап становлення інформаційної культури характеризується активним розвитком мобільних технологій, соціальних мереж і хмарних сервісів. Використання смартфонів і мобільних додатків змінило способи доступу до інформації, забезпечивши постійний зв'язок із цифровим середовищем. Соціальні мережі стали платформами для обміну інформацією, формування громадської думки та соціальної взаємодії. Хмарні технології забезпечили зберігання та обробку великих обсягів даних, що вплинуло на організацію інформаційних процесів у різних сферах діяльності. Розвиток цифрових інструментів змінив характер інформаційної взаємодії у суспільстві.

Становлення інформаційної культури в Україні пов'язане з розвитком законодавчої бази у сфері інформаційних відносин. Прийняття нормативно-правових актів у сфері інформації, захисту персональних даних, електронних комунікацій і кібербезпеки сформувало правові засади функціонування інформаційного середовища [14, с.7-8]. Регулювання інформаційних процесів забезпечує захист прав учасників інформаційних відносин і визначає правила використання інформаційних ресурсів. Розвиток правової системи вплинув на формування відповідального ставлення до інформаційної діяльності.

Освітній компонент становлення інформаційної культури охоплює впровадження цифрових технологій у навчальний процес, розвиток інформаційної грамотності та формування навичок роботи з інформаційними

ресурсами. Освітні установи забезпечують підготовку фахівців, здатних працювати в умовах цифрового середовища, що характеризується постійними змінами технологічних рішень. Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у навчання сприяло розвитку дистанційних форм освіти, електронних курсів і цифрових навчальних матеріалів. Формування інформаційної культури у сфері освіти впливає на загальний рівень цифрової компетентності населення.

Отже, історичний розвиток інформаційної культури в Україні відображає поступовий перехід від традиційних форм обробки інформації до цифрових технологій. Формування інформаційного суспільства супроводжується зміною способів взаємодії з інформацією, розвитком нових комунікаційних інструментів і розширенням доступу до інформаційних ресурсів. Становлення інформаційної культури охоплює всі етапи розвитку інформаційного середовища, що визначають характер сучасних інформаційних процесів і структуру цифрового простору.

2.2. Нормативно-правові засади розвитку інформаційної культури в Україні

Нормативно-правові засади розвитку інформаційної культури в Україні формуються під впливом процесів цифровізації, розвитку інформаційного суспільства та впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у різні сфери суспільного життя. Законодавче регулювання інформаційних відносин охоплює питання доступу до інформації, захисту персональних даних, функціонування електронних комунікацій, інформаційної безпеки, діяльності засобів масової інформації, цифрового врядування та використання інформаційних ресурсів [15, с.99-100]. Розвиток інформаційної культури пов'язаний із формуванням правових механізмів, що

визначають правила створення, поширення, використання та зберігання інформації. Нормативно-правова база у сфері інформаційних відносин регулює діяльність державних органів, підприємств, освітніх установ, медіасектору та громадян у процесі взаємодії з інформаційним середовищем.

Конституція України [16] закріплює фундаментальні засади інформаційних прав і свобод людини та громадянина. Стаття 34 Конституції України визначає право кожного на свободу думки і слова, на вільне вираження поглядів та переконань, право вільно збирати, зберігати, використовувати й поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб. Конституційні норми формують правову основу функціонування інформаційного простору держави, визначають гарантії доступу до інформації та захисту інформаційних прав людини. Положення Конституції України створюють базу для подальшого розвитку галузевого законодавства у сфері інформаційних відносин.

Цивільний кодекс України [17] регулює правові аспекти інформаційних відносин, пов'язаних із захистом особистих немайнових прав, використанням інформації та охороною інтелектуальної власності. Норми кодексу визначають порядок захисту честі, гідності, ділової репутації, права на інформацію та права на недоторканність приватного життя. Положення щодо авторського права і суміжних прав регламентують використання результатів інтелектуальної діяльності у цифровому середовищі. Цивільно-правове регулювання охоплює відносини, що виникають у процесі поширення інформації через мережу Інтернет та електронні комунікації.

Кримінальний кодекс України [18] встановлює відповідальність за правопорушення у сфері інформаційних технологій та інформаційної безпеки. Норми кримінального законодавства передбачають відповідальність за несанкціоноване втручання в роботу інформаційних систем, незаконне поширення інформації з обмеженим доступом, порушення недоторканності приватного життя, шахрайство з використанням інформаційних технологій і кіберзлочини. Законодавче регулювання у цій сфері спрямоване на

забезпечення безпеки інформаційного простору та захист інформаційних ресурсів від неправомірних дій.

Кодекс України про адміністративні правопорушення [19] визначає відповідальність за порушення законодавства у сфері інформації, захисту персональних даних, доступу до публічної інформації та функціонування електронних комунікацій. Адміністративно-правові норми регулюють питання дотримання правил використання інформаційних систем, обробки персональних даних та діяльності суб'єктів інформаційних відносин.

Господарський процесуальний кодекс України [20] містить положення щодо використання інформаційних ресурсів у господарській діяльності, електронного документообігу, комерційної таємниці та захисту інформації суб'єктів господарювання. Регулювання інформаційних процесів у сфері економічної діяльності охоплює питання електронної комерції, функціонування цифрових платформ і використання інформаційних технологій у підприємницькій діяльності.

Базовим нормативно-правовим актом у сфері інформаційних відносин виступає Закон України «Про інформацію» [21]. Положення закону визначають правові засади одержання, використання, поширення, зберігання та захисту інформації. Закон встановлює класифікацію інформації, права та обов'язки учасників інформаційних відносин, гарантії доступу до інформаційних ресурсів і принципи інформаційної діяльності. Норми закону регулюють функціонування інформаційного простору держави та визначають механізми реалізації інформаційних прав громадян.

Закон України «Про доступ до публічної інформації» [22] регламентує порядок отримання інформації, що перебуває у володінні суб'єктів владних повноважень. Норми закону визначають механізми реалізації права на доступ до публічної інформації, строки розгляду інформаційних запитів і порядок оприлюднення інформації органами державної влади. Законодавче регулювання у цій сфері сприяє розвитку відкритості діяльності державних

інституцій та формуванню інформаційної взаємодії між державою і суспільством.

Закон України «Про захист персональних даних» [23] визначає правові засади обробки персональних даних, порядок їхнього збирання, зберігання, використання та захисту. Норми закону регламентують діяльність володільців і розпорядників персональних даних, права суб'єктів персональних даних і вимоги до забезпечення конфіденційності інформації. Поширення цифрових технологій та електронних сервісів спричинило необхідність посилення правового регулювання у сфері захисту інформації про особу.

Закон України «Про електронні комунікації» [24] регулює функціонування електронних комунікаційних мереж і послуг, визначає права та обов'язки учасників ринку електронних комунікацій. Законодавче регулювання охоплює питання доступу до електронних комунікаційних послуг, захисту прав користувачів та розвитку цифрової інфраструктури держави.

Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг» [25] визначає правові засади створення, передавання, зберігання та використання електронних документів. Норми закону регулюють функціонування електронного документообігу в діяльності державних органів, підприємств і установ. Використання електронних документів стало складовою цифрової трансформації суспільства та розвитку інформаційної культури.

Закон України «Про електронні довірчі послуги» [26] встановлює правові засади використання електронного підпису, електронної печатки та інших засобів електронної ідентифікації. Законодавче регулювання у цій сфері забезпечує правове визнання електронних документів і функціонування цифрових сервісів.

Закон України «Про Національну програму інформатизації» [27] визначає напрями розвитку інформаційних технологій, створення інформаційних систем і впровадження цифрових рішень у діяльність

державних органів. Реалізація державної політики у сфері інформатизації пов'язана з розвитком електронного урядування, цифрової інфраструктури та інформаційного суспільства.

Закон України «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах» [28] регламентує правові та організаційні засади захисту інформації в автоматизованих системах і мережах. Закон визначає вимоги до технічного та криптографічного захисту інформації, забезпечення інформаційної безпеки та функціонування систем захисту даних.

Закон України «Про авторське право і суміжні права» [29] регулює використання об'єктів інтелектуальної власності у цифровому середовищі, захист прав авторів та порядок використання інформаційних ресурсів. Законодавчі положення охоплюють питання поширення цифрового контенту, використання електронних ресурсів і правового захисту результатів творчої діяльності.

Закон України «Про медіа» [30] визначає правові засади функціонування медіасфери, діяльності суб'єктів у сфері медіа та регулювання інформаційного простору. Закон регламентує порядок поширення інформації через аудіовізуальні та електронні медіа, права користувачів інформаційних ресурсів і механізми державного регулювання медіасфери.

Закон України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» [31] визначає організаційні та правові засади забезпечення кібербезпеки держави, функціонування національної системи кібербезпеки та захисту інформаційних ресурсів. Положення закону регулюють питання протидії кіберзагрозам, захисту критичної інформаційної інфраструктури та координації діяльності суб'єктів забезпечення кібербезпеки.

Таким чином, розвиток нормативно-правових засад інформаційної культури в Україні супроводжується адаптацією національного законодавства до міжнародних стандартів у сфері цифрових технологій, захисту інформації та прав людини. Правове регулювання інформаційних процесів охоплює всі сфери функціонування інформаційного суспільства, визначаючи правила

взаємодії у цифровому середовищі та механізми захисту інформаційних прав громадян.

2.3. Роль освіти, засобів масової інформації та цифрових технологій у формуванні інформаційної культури населення

Формування інформаційної культури населення відбувається під впливом освітнього середовища, засобів масової інформації та цифрових технологій, які визначають характер взаємодії людини з інформаційним простором. Розвиток інформаційного суспільства супроводжується постійним зростанням обсягів інформації, поширенням електронних комунікацій і зміною способів отримання знань. Інформаційні процеси охоплюють професійну діяльність, навчання, соціальну взаємодію та культурне життя, що впливає на потребу у формуванні навичок роботи з інформацією. Рівень інформаційної культури населення пов'язаний зі здатністю аналізувати інформаційні потоки, використовувати цифрові ресурси та здійснювати критичне оцінювання змісту інформаційних повідомлень.

Освіта виступає складовою формування інформаційної культури, оскільки забезпечує передачу знань і розвиток практичних навичок роботи з інформацією. Навчальний процес охоплює використання інформаційних ресурсів, електронних платформ, цифрових засобів комунікації та систем дистанційного навчання. Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у сферу освіти змінило підходи до організації навчальної діяльності, розширило доступ до навчальних матеріалів і сприяло формуванню цифрової грамотності [32, с.142-143]. Освітнє середовище забезпечує підготовку людини до функціонування в умовах цифрового суспільства, у якому інформація виступає складовою соціального та професійного розвитку.

Формування інформаційної культури у процесі навчання пов'язане з розвитком навичок пошуку, аналізу, систематизації та використання інформації. Учні та студенти здійснюють роботу з різними джерелами даних, використовуючи друковані матеріали, електронні ресурси, цифрові бібліотеки та мережеві платформи. Навчальна діяльність сприяє формуванню інформаційного мислення, що характеризується здатністю оцінювати достовірність інформації, встановлювати логічні зв'язки між даними та аналізувати зміст інформаційних повідомлень. Освітній процес впливає на формування культури роботи з інформаційними ресурсами та розвиток навичок інформаційної взаємодії.

Розвиток дистанційного навчання змінив характер доступу до освітніх ресурсів і способи організації навчального процесу. Використання електронних платформ, відеоконференцій, цифрових курсів і віртуальних освітніх середовищ сприяло поширенню нових форм комунікації між учасниками освітнього процесу. Цифрові технології забезпечують доступ до навчальних матеріалів незалежно від місця перебування користувача, що впливає на структуру освітньої діяльності [33, с.22-23]. Формування навичок роботи у цифровому середовищі стало складовою професійної підготовки та соціальної адаптації населення.

Засоби масової інформації впливають на формування інформаційної культури через поширення інформаційних повідомлень, висвітлення суспільних процесів і створення інформаційного середовища. Телебачення, радіо, друковані видання, інформаційні агентства та цифрові медіаплатформи формують систему масової комунікації, у межах якої відбувається обмін інформацією між суспільством і джерелами інформації. Медіасфера визначає характер сприйняття соціальних, політичних, економічних і культурних процесів, впливаючи на формування суспільної думки та інформаційних потреб населення.

Поширення цифрових медіа змінило структуру інформаційного простору та способи взаємодії з інформацією. Інтернет-видання, соціальні

мережі, відеохостинги та електронні платформи забезпечують швидкий доступ до інформаційних ресурсів і створюють умови для постійного інформаційного обміну. Зростання кількості інформаційних джерел впливає на потребу у формуванні навичок критичного аналізу медіаконтенту. Інформаційна культура передбачає здатність оцінювати зміст повідомлень, перевіряти достовірність джерел і розпізнавати маніпулятивні інформаційні впливи.

Медіасередовище впливає на формування моделей поведінки у цифровому просторі та розвиток комунікаційних навичок населення. Соціальні мережі стали платформами для поширення інформації, суспільних дискусій і соціальної взаємодії. Використання цифрових каналів комунікації змінює способи спілкування між людьми та структуру соціальних зв'язків. Інформаційна культура охоплює дотримання етичних норм під час поширення інформації, культуру електронного спілкування та відповідальне ставлення до використання інформаційних ресурсів.

Роль цифрових технологій у формуванні інформаційної культури населення пов'язана з розвитком технічних засобів обробки та передачі інформації. Використання комп'ютерної техніки, мобільних пристроїв, мережевих платформ і автоматизованих систем стало частиною повсякденної діяльності людини. Цифрові технології впливають на способи отримання інформації, організацію професійної діяльності та структуру соціальних комунікацій [34, с.248-249]. Інформаційне середовище сучасного суспільства характеризується високою швидкістю інформаційного обміну та постійним оновленням цифрового контенту.

Отже, сучасне інформаційне середовище характеризується значними обсягами інформаційних потоків, що впливають на процеси сприйняття та обробки інформації. Освітні установи, медіасфера та цифрові технології беруть участь у формуванні інформаційної культури населення через розвиток інформаційної грамотності, медіакомпетентності та цифрових навичок. Взаємодія людини з інформаційним простором охоплює навчальну діяльність, професійні процеси, соціальні комунікації та використання цифрових сервісів.

Формування інформаційної культури населення відображає рівень адаптації суспільства до умов цифрового середовища та характер використання інформаційних ресурсів у різних сферах життєдіяльності.

Висновки до розділу 2

Особливості формування та розвитку інформаційної культури в Україні пов'язані з процесами цифровізації суспільства, поширенням інформаційно-комунікаційних технологій і трансформацією соціальних комунікацій. Розвиток інформаційного середовища супроводжується зміною способів отримання, обробки та поширення інформації, що впливає на структуру суспільних відносин і характер професійної діяльності. Інформаційна культура формується під впливом освітніх процесів, медіасфери, цифрових платформ і розвитку електронних сервісів, які забезпечують постійний інформаційний обмін між громадянами, установами та державними структурами.

Розвиток інформаційної культури в Україні охоплює освітню, правову, технологічну та комунікаційну сфери, у межах яких відбувається формування навичок взаємодії з інформаційним середовищем. Освітні установи впроваджують цифрові технології у навчальний процес, забезпечуючи розвиток інформаційної грамотності та цифрової компетентності. Засоби масової інформації та соціальні мережі впливають на формування інформаційного простору, у якому відбувається поширення суспільно значущої інформації та розвиток комунікаційних практик.

РОЗДІЛ 3

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ В УКРАЇНІ

3.1. Вплив глобалізації та цифровізації на інформаційну культуру українського суспільства

Глобалізація та цифровізація суттєво вплинули на розвиток інформаційної культури українського суспільства, змінивши способи отримання, обробки та поширення інформації. Розвиток міжнародних інформаційних мереж, електронних комунікацій і цифрових платформ сприяв інтеграції України у світовий інформаційний простір. Поширення мережі Інтернет, мобільних технологій і соціальних медіа забезпечило постійний доступ до інформаційних ресурсів, що вплинуло на характер суспільної взаємодії та структуру інформаційних процесів. Інформаційне середовище набуло глобального характеру, у межах якого відбувається обмін даними між країнами, соціальними групами та окремими користувачами. Зміни у способах комунікації вплинули на формування нових моделей соціальної взаємодії, професійної діяльності та освітніх процесів.

Процеси глобалізації супроводжуються активним поширенням міжнародних інформаційних ресурсів, цифрових сервісів і медіаплатформ, що впливають на формування інформаційної культури населення. Українське суспільство взаємодіє з глобальними інформаційними потоками через електронні засоби комунікації, соціальні мережі, міжнародні новинні ресурси та цифрові освітні платформи [35]. Розширення доступу до міжнародного інформаційного середовища сприяє поширенню знань, розвитку професійних навичок і міжкультурної комунікації. Інформаційна взаємодія у глобальному просторі змінює підходи до сприйняття інформації та формує нові інформаційні потреби суспільства.

Цифровізація впливає на структуру інформаційної культури через розвиток цифрових технологій і впровадження електронних систем у різні сфери діяльності. Використання цифрових платформ у сфері освіти, державного управління, економіки та медіасфери змінює характер інформаційних процесів і способи організації соціальної взаємодії. Електронні сервіси, автоматизовані системи та мережеві технології стали складовою повсякденного життя населення. Використання цифрових інструментів у професійній діяльності спричинило потребу у формуванні навичок роботи з інформаційними ресурсами та цифровими системами.

Розвиток соціальних мереж і цифрових медіа змінив характер інформаційного простору українського суспільства. Інформаційні повідомлення поширюються у режимі реального часу, що впливає на швидкість обміну даними та формування суспільної думки. Соціальні платформи виступають середовищем для комунікації, обговорення суспільних процесів і поширення інформації серед широкої аудиторії. Зростання кількості інформаційних джерел впливає на структуру інформаційного споживання та потребує розвитку навичок критичного аналізу інформації. Формування інформаційної культури в умовах цифровізації пов'язане зі здатністю орієнтуватися у великому обсязі інформаційних потоків та оцінювати достовірність інформаційних повідомлень [36, с.87-88].

Глобалізаційні процеси впливають на розвиток міжкультурної комунікації та поширення міжнародного інформаційного контенту. Українське суспільство взаємодіє з різними культурними моделями через цифрові платформи, міжнародні медіаресурси та електронні засоби комунікації. Інформаційна культура формується під впливом глобальних тенденцій у сфері медіа, освіти, цифрових технологій і комунікаційних практик. Поширення міжнародного інформаційного контенту змінює характер культурної взаємодії та впливає на формування інформаційних потреб населення.

Цифровізація суспільства супроводжується розвитком електронного урядування, дистанційного навчання та цифрової економіки. Використання

електронних сервісів у державному управлінні змінює механізми взаємодії між громадянами та органами влади. Освітнє середовище активно використовує цифрові технології для організації навчального процесу, поширення навчальних матеріалів і забезпечення доступу до інформаційних ресурсів. У сфері економіки цифрові платформи використовуються для організації комерційної діяльності, фінансових операцій та інформаційного обміну між суб'єктами господарювання.

Розвиток цифрового середовища впливає на формування інформаційного мислення та навичок роботи з інформацією. Людина взаємодіє з великим обсягом цифрового контенту, що охоплює текстову, аудіовізуальну та мультимедійну інформацію. Постійний інформаційний потік змінює способи сприйняття та аналізу інформації. Формування інформаційної культури в умовах глобалізації та цифровізації пов'язане з розвитком здатності до критичного оцінювання інформації, аналізу джерел та усвідомленого використання цифрових ресурсів.

Глобалізація та цифровізація впливають на структуру професійної діяльності та організацію праці в українському суспільстві. Використання цифрових технологій стало складовою діяльності у сфері освіти, медицини, державного управління, бізнесу та науки. Поширення дистанційних форм роботи змінило способи професійної взаємодії та інформаційного обміну [37, с.94-95]. Інформаційна культура працівників охоплює навички використання цифрових платформ, електронного документообігу та інформаційних систем у професійній діяльності.

Таким чином, сучасне інформаційне середовище характеризується високою швидкістю передачі інформації, глобальним характером комунікацій та постійним оновленням цифрового контенту. Формування інформаційної культури українського суспільства відбувається під впливом міжнародних інформаційних процесів, розвитку технологічної інфраструктури та змін у структурі соціальних комунікацій. Глобалізація та цифровізація змінюють характер взаємодії людини з інформаційним простором, впливаючи на освітню

діяльність, професійну підготовку, соціальні процеси та культурне середовище.

3.2. Інформаційні загрози та проблеми розвитку інформаційної культури в сучасних умовах

Розвиток інформаційного суспільства супроводжується зростанням кількості інформаційних загроз, що впливають на функціонування соціальних інститутів, інформаційного середовища та процесів комунікації. Поширення цифрових технологій, мережевих платформ і електронних засобів обміну даними спричинило збільшення обсягів інформації, яка щоденно циркулює у глобальному просторі. Інформаційне середовище характеризується високою швидкістю передачі повідомлень, відкритістю доступу до цифрових ресурсів і значною кількістю джерел інформації. За подібних умов суспільство стикається з проблемами перевірки достовірності інформації, захисту інформаційних ресурсів і забезпечення безпеки цифрового простору. Інформаційна культура формується в умовах постійного інформаційного навантаження, що впливає на способи сприйняття, аналізу та використання інформації [38, с.9-10].

Однією з інформаційних загроз сучасного суспільства виступає поширення дезінформації та маніпулятивного контенту. Цифрові платформи, соціальні мережі та електронні медіа забезпечують швидке поширення інформаційних повідомлень серед широкої аудиторії, що створює умови для розповсюдження неперевіраних або викривлених даних. Інформаційні впливи можуть формувати викривлене сприйняття суспільних процесів, впливати на громадську думку та змінювати характер соціальної взаємодії. Поширення неправдивої інформації ускладнює процес формування об'єктивного інформаційного середовища та впливає на рівень довіри до джерел інформації.

Проблема інформаційного перевантаження пов'язана зі значним збільшенням обсягів цифрового контенту, який постійно надходить через інформаційні канали. Людина щоденно взаємодіє з великою кількістю текстових, аудіовізуальних і мультимедійних повідомлень, що впливає на здатність до їхнього аналізу та систематизації. Постійний потік інформації змінює характер сприйняття даних і створює складнощі у визначенні достовірних джерел. Інформаційне перевантаження впливає на концентрацію уваги, процеси прийняття рішень і рівень критичного аналізу інформаційних повідомлень.

Суттєвий вплив на розвиток інформаційної культури мають кіберзагрози, пов'язані з функціонуванням цифрових систем і мережевих технологій. Використання електронних сервісів, інформаційних платформ і цифрових баз даних супроводжується ризиками несанкціонованого доступу до інформації, поширення шкідливого програмного забезпечення та втручання у роботу інформаційних систем. Кіберзлочинність охоплює незаконне використання персональних даних, фінансове шахрайство, атаки на інформаційні ресурси та порушення функціонування цифрової інфраструктури [39, с.8-9]. Розвиток цифрового середовища потребує формування навичок безпечної поведінки у мережі та дотримання правил інформаційної безпеки.

Проблематика захисту персональних даних набуває поширення в умовах активного використання цифрових платформ і електронних сервісів. Соціальні мережі, мобільні додатки, електронні системи та онлайн-ресурси здійснюють збір і обробку значних обсягів інформації про користувачів. Порушення конфіденційності даних створює ризики незаконного використання особистої інформації, втручання у приватне життя та поширення інформації без згоди особи. Розвиток інформаційної культури пов'язаний із формуванням навичок захисту персональних даних і відповідального використання цифрових ресурсів.

Інформаційні загрози сучасного суспільства охоплюють вплив пропаганди та інформаційно-психологічних операцій. Поширення маніпулятивних повідомлень через медіаплатформи та соціальні мережі використовується для впливу на суспільну свідомість, формування певних моделей поведінки та зміни інформаційного середовища. Інформаційні впливи здійснюються через текстовий контент, відеоматеріали, цифрову рекламу та мережеві комунікації. Формування інформаційної культури в сучасних умовах пов'язане з розвитком навичок критичного аналізу інформації та здатності розпізнавати маніпулятивний зміст повідомлень.

Розвиток інформаційної культури супроводжується проблемами цифрової нерівності, що проявляється у різному рівні доступу населення до інформаційних ресурсів і цифрових технологій. Частина населення має обмежений доступ до мережевої інфраструктури, електронних сервісів і сучасних засобів комунікації. Відмінності у рівні цифрової грамотності впливають на можливості використання інформаційних ресурсів у професійній діяльності, освіті та соціальній взаємодії. Формування інформаційної культури потребує розвитку цифрових навичок і забезпечення доступу до інформаційного середовища для різних соціальних груп.

Проблеми розвитку інформаційної культури пов'язані з недостатнім рівнем критичного мислення у процесі роботи з інформаційними ресурсами. Значна кількість користувачів сприймає інформаційні повідомлення без перевірки джерел і аналізу змісту, що сприяє поширенню дезінформації. Використання цифрових платформ потребує здатності оцінювати достовірність даних, аналізувати інформаційні впливи та визначати надійність джерел інформації [40]. Розвиток інформаційної грамотності виступає складовою формування інформаційної культури у сучасному суспільстві.

Сучасне інформаційне середовище характеризується постійними технологічними змінами, що впливають на структуру інформаційних процесів і способи комунікації. Розвиток штучного інтелекту, автоматизованих систем і цифрових платформ змінює характер взаємодії людини з інформацією.

Використання новітніх технологій створює нові можливості для обробки даних і водночас супроводжується появою нових інформаційних ризиків. Формування інформаційної культури в умовах цифрової трансформації пов'язане з адаптацією до змін інформаційного середовища та розвитком навичок роботи з цифровими технологіями.

Отже, інформаційні загрози та проблеми розвитку інформаційної культури впливають на функціонування суспільства, освітніх процесів, медіасфери та цифрових комунікацій. Розвиток інформаційного простору супроводжується постійним збільшенням обсягів інформації та ускладненням інформаційних процесів. Формування інформаційної культури в сучасних умовах охоплює розвиток навичок аналізу інформації, дотримання принципів інформаційної безпеки та усвідомлене використання цифрових ресурсів у різних сферах життєдіяльності.

3.3. Напрями вдосконалення та перспективи розвитку інформаційної культури в Україні

Розвиток інформаційної культури в Україні пов'язаний із трансформацією інформаційного середовища, поширенням цифрових технологій і змінами у системі соціальних комунікацій. Формування сучасного інформаційного суспільства супроводжується збільшенням обсягів інформації, розвитком електронних сервісів та інтеграцією цифрових рішень у різні сфери життєдіяльності. За подібних умов виникає потреба у вдосконаленні механізмів роботи з інформаційними ресурсами, розвитку цифрових навичок населення та формуванні культури безпечного використання інформаційного простору [41]. Напрями розвитку інформаційної культури охоплюють освітню, технологічну, комунікаційну та соціальну

сфери, у межах яких відбувається адаптація суспільства до змін цифрового середовища.

Освітня сфера займає значне місце у процесі вдосконалення інформаційної культури населення. Навчальні заклади здійснюють підготовку осіб до роботи з інформаційними ресурсами, цифровими платформами та сучасними комунікаційними технологіями. Розвиток цифрової грамотності пов'язаний із формуванням навичок пошуку, аналізу, систематизації та використання інформації у професійній і повсякденній діяльності. Освітні програми поступово інтегрують цифрові технології у навчальний процес, що впливає на способи отримання знань і структуру освітньої діяльності. Використання електронних бібліотек, дистанційних платформ, мультимедійних ресурсів і цифрових сервісів сприяє розвитку навичок роботи у сучасному інформаційному середовищі.

Напрями вдосконалення інформаційної культури пов'язані з розвитком медіаграмотності населення. Поширення цифрових медіа, соціальних мереж і мережевих платформ супроводжується збільшенням обсягів інформаційного контенту, що потребує здатності до критичного аналізу інформації. Формування навичок оцінювання достовірності джерел, розпізнавання маніпулятивних повідомлень і перевірки фактів впливає на рівень інформаційної взаємодії у суспільстві [42, с.125-126]. Освітні установи, медіасфера та громадські організації беруть участь у розвитку медіакомпетентності населення через проведення освітніх програм, інформаційних кампаній і просвітницьких заходів.

Розвиток цифрової інфраструктури виступає напрямом удосконалення інформаційної культури, оскільки забезпечує доступ населення до інформаційних ресурсів і електронних сервісів. Поширення високошвидкісного Інтернету, мобільних технологій і цифрових платформ впливає на рівень інформаційної взаємодії у різних регіонах держави. Розширення доступу до електронних ресурсів сприяє використанню цифрових технологій у сфері освіти, медицини, державного управління та професійної

діяльності. Формування інформаційної культури пов'язане з розвитком технічних умов для функціонування сучасного інформаційного середовища.

Суттєвий вплив на розвиток інформаційної культури має вдосконалення цифрових навичок населення. Використання електронних сервісів, цифрових платформ і мережових комунікацій потребує здатності працювати з інформаційними системами та технічними засобами обробки даних. Поширення електронного документообігу, дистанційної роботи та цифрових послуг змінює характер професійної діяльності та соціальної взаємодії. Формування цифрової компетентності охоплює навички використання програмного забезпечення, роботи з електронними ресурсами та забезпечення інформаційної безпеки у цифровому просторі.

Перспективи розвитку інформаційної культури в Україні пов'язані з подальшим впровадженням цифрових технологій у діяльність державних органів та суспільних інституцій. Використання електронного урядування сприяє розвитку інформаційної взаємодії між громадянами та державою через цифрові сервіси, електронні платформи та автоматизовані системи управління. Поширення електронних адміністративних послуг змінює структуру інформаційних процесів і впливає на розвиток цифрової комунікації у суспільстві [43, с.77-78]. Розвиток інформаційної культури у сфері державного управління пов'язаний із підвищенням рівня цифрової грамотності населення та адаптацією до електронних форм взаємодії.

Перспективним напрямом розвитку інформаційної культури виступає формування навичок інформаційної безпеки. Сучасне інформаційне середовище характеризується поширенням кіберзагроз, дезінформації та порушень конфіденційності даних. Використання цифрових платформ і мережових технологій супроводжується ризиками несанкціонованого доступу до інформації та поширення неправдивих повідомлень. Формування культури безпечної поведінки у цифровому просторі охоплює навички захисту персональних даних, дотримання правил інформаційної безпеки та усвідомленого використання цифрових ресурсів.

Розвиток міжнародної інформаційної взаємодії впливає на перспективи вдосконалення інформаційної культури в Україні. Інтеграція у глобальний інформаційний простір супроводжується обміном досвідом у сфері цифрових технологій, освіти, медіакомунікацій і розвитку інформаційних систем. Використання міжнародних цифрових платформ, участь у міжнародних освітніх програмах і доступ до світових інформаційних ресурсів сприяють поширенню сучасних підходів до роботи з інформацією. Інформаційна культура формується під впливом глобальних комунікаційних процесів і розвитку міжнародного інформаційного середовища.

Сучасні перспективи розвитку інформаційної культури пов'язані з використанням технологій штучного інтелекту, автоматизованих систем і цифрових платформ обробки даних. Впровадження новітніх технологічних рішень змінює характер інформаційних процесів, структуру професійної діяльності та способи взаємодії з інформацією. Автоматизація обробки даних, використання цифрових аналітичних систем і розвиток мережевих сервісів впливають на формування нових інформаційних практик у суспільстві [44, с.33-34]. Розвиток інформаційної культури в умовах технологічних змін пов'язаний із здатністю адаптуватися до цифрового середовища та використовувати сучасні інформаційні ресурси у різних сферах життєдіяльності.

Таким чином, формування перспектив розвитку інформаційної культури в Україні охоплює вдосконалення освітніх процесів, розвиток цифрової інфраструктури, поширення медіаграмотності та підвищення рівня інформаційної безпеки. Інформаційне суспільство характеризується постійними змінами технологічного середовища, що впливають на структуру комунікаційних процесів і способи взаємодії з інформаційними ресурсами. Подальший розвиток інформаційної культури пов'язаний із формуванням навичок ефективної роботи з інформацією, адаптацією до цифрових трансформацій та розвитком культури використання сучасних інформаційних технологій.

Висновки до розділу 3

Проблеми та перспективи розвитку інформаційної культури в Україні пов'язані з процесами цифровізації суспільства, трансформацією інформаційного середовища та зміною способів соціальної комунікації. Поширення цифрових технологій, мережевих платформ і електронних сервісів впливає на структуру інформаційних процесів, характер професійної діяльності та форми взаємодії між громадянами, державними інституціями й засобами масової інформації. Сучасне інформаційне середовище характеризується значними обсягами інформаційних потоків, високою швидкістю поширення повідомлень і постійним оновленням цифрового контенту. За подібних умов виникають проблеми, пов'язані з дезінформацією, кіберзагрозами, порушенням конфіденційності даних і недостатнім рівнем інформаційної грамотності населення.

Перспективи розвитку інформаційної культури в Україні пов'язуються з удосконаленням освітніх процесів, розвитком цифрової інфраструктури та поширенням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у різних сферах діяльності. Освітні установи, медіасфера та цифрові платформи беруть участь у формуванні навичок роботи з інформаційними ресурсами, розвитку медіаграмотності та цифрової компетентності населення. Використання електронного урядування, дистанційного навчання, автоматизованих систем управління та мережевих сервісів змінює характер інформаційної взаємодії у суспільстві.

ВИСНОВКИ

Інформаційна культура в Україні формується під впливом розвитку інформаційного суспільства, цифровізації державних і соціальних процесів, поширення сучасних комунікаційних технологій та змін у структурі інформаційного середовища. Активне використання цифрових платформ, електронних сервісів і мережових комунікацій змінює способи взаємодії людини з інформацією, впливаючи на професійну діяльність, освітні процеси, державне управління та повсякденне життя населення. Інформаційна культура охоплює рівень інформаційної грамотності, навички роботи з цифровими ресурсами, здатність аналізувати інформаційні потоки та використовувати інформацію відповідно до суспільних, професійних і комунікаційних потреб.

Розвиток інформаційної культури в Україні пов'язаний із трансформацією освітнього середовища та впровадженням інформаційно-комунікаційних технологій у навчальний процес. Освітні установи здійснюють підготовку населення до роботи з інформаційними ресурсами, цифровими платформами та електронними сервісами. Формування навичок пошуку, аналізу, систематизації та використання інформації стало складовою сучасної освіти, оскільки професійна діяльність у різних сферах потребує використання цифрових інструментів і електронних систем. Розвиток дистанційного навчання, електронних бібліотек, освітніх платформ і мультимедійних ресурсів змінює характер доступу до знань та впливає на способи організації навчального процесу.

Суттєвий вплив на розвиток інформаційної культури в Україні здійснюють засоби масової інформації та цифрові медіа. Телебачення, електронні видання, соціальні мережі, інформаційні платформи та мережеві ресурси формують інформаційне середовище, у межах якого відбувається поширення суспільно значущої інформації. Поширення цифрових медіа спричинило зміну способів отримання інформації та характеру суспільної

комунікації. Населення взаємодіє з великими обсягами інформаційних потоків, що потребує здатності оцінювати достовірність джерел, аналізувати зміст повідомлень і розпізнавати маніпулятивний контент. Розвиток інформаційної культури пов'язаний із формуванням навичок відповідального використання інформації та дотриманням етичних норм у цифровому середовищі.

Інформаційна культура в Україні формується під впливом розвитку цифрової інфраструктури та впровадження електронних сервісів у різні сфери суспільного життя. Використання електронного урядування, цифрових платформ і автоматизованих систем управління змінює механізми взаємодії між громадянами та державними інституціями. Електронний документообіг, онлайн-послуги, цифрові системи комунікації та інформаційні ресурси стали складовою сучасного суспільства.

Значна увага приділяється розвитку інформаційної безпеки та формуванню культури захисту інформації. Сучасне інформаційне середовище характеризується поширенням кіберзагроз, дезінформації, порушень конфіденційності даних та інформаційних маніпуляцій. Використання цифрових технологій супроводжується ризиками несанкціонованого доступу до інформаційних ресурсів і поширення неправдивих повідомлень через мережеві платформи.

Сучасний етап розвитку інформаційної культури в Україні характеризується активним використанням цифрових технологій у сфері освіти, науки, економіки, державного управління та соціальних комунікацій. Інформаційне середовище постійно змінюється під впливом технологічних інновацій, розвитку мережевих платформ і збільшення обсягів інформаційних потоків. Формування інформаційної культури населення охоплює розвиток навичок роботи з інформацією, цифровими ресурсами та комунікаційними технологіями.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ромащенко В.А. Правове регулювання інформаційного суспільства в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 9. С. 100–104 URL: <https://pgp-journal.kiev.ua/archive/2016/09/19.pdf>
2. Грохольський В. Л. Актуальні питання правового регулювання інформаційних відносин в Україні. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2020. № 3. С. 141–146 URL: https://www.researchgate.net/publication/392314089_SOME_ISSUES_OF_THE_AGRO-INDUSTRIAL_COMPLEX_AS_A_SUBJECT_OF_INFORMATION_AND_LEGAL_REGULATION
3. Галушак О., Галушак М., Машлій Г. Цифровізація в Україні: Еволюційні перетворення. *Галицький економічний вісник*. 2023. № 2(81), С. 155-163. URL: <https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/pdf/81/1156.pdf>
4. Пічкурова З. Розвиток цифрової економіки України в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2023 № 58. С. 58-73 URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3326>
5. Уханова Н. С. Інформаційна культура особистості: сутність і зміст. *Інформація і право*. 2021. № 1 (36). С. 159–166 URL: <https://ippi.org.ua/ukhanova-ns-informatsiina-kultura-osobistosti-sutnist-i-zmist-s-159-166>
6. Калюжна С.В. Теоретико-правові засади становлення органів місцевого самоврядування України як суб'єктів інформаційного права. *Приватне та публічне право*. 2020. № 2. С. 71–77 URL: https://law.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2024/08/aspirantura_vipuschnik_kaljuzhna-s.v.pdf
7. Василенко М. Є., Василенко В. А. Адаптація методології комунікативістики до потреб інформаційного права: теоретична платформа.

Юридичний науковий електронний журнал. 2020. № 3. С. 196–199 URL: https://lsej.org.ua/3_2020/49.pdf

8. Кметик-Подубінська Х. Проблеми права на доступ до інформації в контексті сучасних комунікативних практик у вітчизняній науці. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2022. № 71. С. 78–83 URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2022/08/13.pdf>

9. Боднар І. Р. Проблеми та перспективи інтеграції України до глобального інформаційного простору. *Вісник ЛТЕУ. Економічні науки*. 2021. № 63. С. 90–95 URL: <https://journals-lute.lviv.ua/index.php/visnyk-econom/article/view/960>

10. Шопіна І. М. Інформаційна безпека цифрової трансформації. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ (Серія юридична)*. 2023. № 1. С. 28–35 URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/5636>

11. Тихомиров О. О. Класифікація інформаційних прав людини: розвиток підходів. *Інформація і право*. 2022. № 1 (40). С. 46–53 URL: <http://il.ippi.org.ua/article/view/254341>

12. Леонов Б. Д., Лихова С.Я. Інформаційний тероризм як загроза національній безпеці України. *Наукові праці Національного авіаційного університету*. Серія: Юридичний вісник «Повітряне і космічне право». 2021. № 59 Т. 2. С. 170–176. URL: <https://jrnl.nau.edu.ua/index.php/UV/article/view/15615/22858>

13. Гулак Л.С., Лук'янова Г.Ю., Крикавська І.В. Правове регулювання відносин у галузі обробки персональних даних. *Юридичний науковий електронний журнал*. № 7, 2020. С. 254-257 URL: https://lsej.org.ua/7_2020/67.pdf

14. Дзьобань О.П., Пилипчук В.Г. Феномен інформації: історико-правові та філософські аспекти. *Інформація і право*. 2015. № 1. С. 5-14 URL: <https://www.ippi.org.ua/pilipchuk-vg-dzoban-op-fenomen-informatsii-istoriko-pravovi-ta-filosofski-aspekti>

15. Костова Н.І. Порівняльний аналіз публічної інформації українського законодавства та країн ЄС. *Часопис цивілістики*. Випуск 22, 2017. С. 99-102 URL: <https://dspace.onua.edu.ua/items/3f2f8bc3-2ef0-4b4c-b1d6-6380369c2a23>
16. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. Редакція станом на 01.01.2026. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
17. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. Редакція станом на 01.01.2026. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
18. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. Редакція станом на 01.01.2026. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
19. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон Української РСР від 07.12.1984 р. № 8073-Х. Редакція станом на 01.01.2026. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>
20. Господарський процесуальний кодекс України: Закон України від 06.11.1991 р. № 1798-XII. Редакція станом на 01.01.2026. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text>
21. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII. Редакція станом на 01.01.2026. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>
22. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 р. № 2939-VI. Редакція станом на 01.01.2026. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>
23. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 р. № 2297-VI. Редакція станом на 01.01.2026. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>

24. Про електронні комунікації: Закон України від 16.12.2020 р. № 1089-IX. Редакція станом на 01.01.2026. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-20#Text>
25. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003 р. № 851-IV. Редакція станом на 01.01.2026. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>
26. Про електронні довірчі послуги: Закон України від 05.10.2017 р. № 2155-VIII. Редакція станом на 01.01.2026. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text>
27. Про Національну програму інформатизації: Закон України від 01.12.2022 р. № 2807-IX. Редакція станом на 01.01.2026. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-20#Text>
28. Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах: Закон України від 05.07.1994 р. № 80/94-ВР. Редакція станом на 01.01.2026. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80#Text>
29. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 01.12.2022 р. № 2811-IX. Редакція станом на 01.01.2026. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text>
30. Про медіа: Закон України від 13.12.2022 р. № 2849-IX. Редакція станом на 01.01.2026. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2849-20#Text>
31. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України: Закон України від 05.10.2017 р. № 2163-VIII. Редакція станом на 01.01.2026. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19#Text>
32. Кушакова-Костицька Н. В., Сердюк І. В. Інформаційне суспільство: сутність та основні концептуальні підходи. *Філософські та методологічні проблеми права*. 2016. № 1 (11). С. 139-153. URL: <https://philosophy.naiaua.kiev.ua/index.php/philosophy/article/view/389/391>
33. Селезньова О. М., Юсип Ж. П. Поняття «Інформаційні правовідносини»: доктринальний-правовий ракурс. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2017. С. 21-24 URL:

<https://dspace.uzhnu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/82c74d08-366c-4a0d-bd7b-f38abe9ecadd/content>

34. Шинкар Т.І. Право на доступ до публічної інформації: правове забезпечення та проблеми імплементації в Україні. *Актуальні проблеми держави і права*. 2020. Вип. №85. С. 247-254. DOI <https://doi.org/10.32837/apdp.v0i85.1876>

35. Кульчий І.О. Баланс між доступом до публічної інформації та захистом персональних даних в контексті реалізації повноважень органів державної влади в Україні. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2017 № 7. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1093>

36. Гайдай С. Г. Інформація прокуратури: питання правової природи, класифікації та реалізації повноважень по роботі з інформацією. *Наукові праці МАУП*. Серія Юридичні науки. 2018. № 56(2). С. 86–94. URL: <https://journals.maup.com.ua/index.php/law/article/download/840/1358>

37. Криниця С. Сучасні тренди розвитку цифрових технологій та їх вплив на публічні фінанси: збірник наукових праць Державного податкового університету. – (Електронне наукове видання). 2023. № 2. С. 82-120 URL: <https://ojs.dpu.edu.ua/index.php/dpujournal/article/view/162>

38. Хаустова М.Г. Поняття цифровізації: національні та міжнародні підходи. *Право та інновації*. 2022. № 2 (38). С. 7-18 URL: <https://openarchive.nure.ua/items/bb76bf93-8130-48d6-80eb-5b867d4159a9>

39. Петков С. В. Систематизація та кодифікація законодавства: концептуальний вимір. *Вісник Університету імені Альфреда Нобеля*. Серія : Право. 2020. № 1. С. 6-12. URL: <https://law.duan.edu.ua/images/PDF/2020/1/1.pdf>

40. Барило О.Г. Проблемні питання інформаційного забезпечення цивільного захисту України. *Державне управління: удосконалення та розвиток: електронний журнал*. 2017. № 8. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1112>

41. Дніпров О.С. Перспективи та проблеми систематизації й кодифікації інформаційного законодавства в Україні. *Наукові записки*

Центральноукраїнського державного університету ім. Винниченка, серія *Право*. 2019. Спецвипуск 7. URL: URL: https://cusu.edu.ua/images/nauk_zapiski/pravo/7_spec_2019/143147.pdf

42. Ярмол Л.В., Підгородецька О.В. Юридичне забезпечення інформаційних прав людини в умовах війни в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія право. 2025. Вип. 87. Частина 1. С. 124-130 URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2025/03/20.pdf>

43. Письменна О.П. Інформаційні технології: джерела правового регулювання. *Правничий часопис Донецького національного університету імені Василя Стуса*. 2024. № 1. С. 75-86 URL: <https://jpchdnu.donnu.edu.ua/article/view/16162>

44. Баранов О.А. Цифрова трансформація як джерело реновації парадигми рекодифікації та оновлення законодавства: огляд проблем. *Право України*. 2022. № 8. С. 29-47 URL: https://www.pravoua.com.ua/storage/files/magazines/files/article-pravo_2022_8-s2.pdf